

Urlopy macierzyńskie w 2025 r.

Agata Rosińska

10.04.2025 r.

Urlop macierzyński

Wymiar urlopu macierzyńskiego

- 20 tygodni – urodzenie jednego dziecka
- 31 tygodni – urodzenie dwojga dzieci
- 33 tygodnie – urodzenie trojga dzieci
- 35 tygodni – urodzenia czworga dzieci
- 37 tygodni – urodzenie pięciorga i więcej dzieci.

Pracownica w ciąży może, na swój wniosek, wykorzystać maksymalnie 6 tygodni urlopu macierzyńskiego przed przewidywaną datą porodu.

Po porodzie przysługuje jej urlop w niewykorzystanym wcześniej wymiarze.

Rezygnacja z urlopu macierzyńskiego

Pracownica może zrezygnować z części urlopu macierzyńskiego pod warunkiem, że:

- 14 tygodni urlopu wykorzysta po porodzie (bez znaczenia jest, czy i w jakim wymiarze wykorzystała urlop macierzyński w czasie ciąży),
- pozostałą część urlopu macierzyńskiego przejmie ojciec dziecka,
- złoży wniosek w postaci papierowej lub elektronicznej o rezygnacji z części urlopu macierzyńskiego najpóźniej na 7 dni przed powrotem do pracy, ze wskazaniem daty powrotu do pracy,
- załączy kopię wniosku pracownika ojca, który przejmie pozostałą część urlopu, albo oświadczenie ojca ubezpieczonego w systemie ubezpieczeń społecznych o przerwaniu działalności zarobkowej na okres pozostałego urlopu macierzyńskiego.

Wniosek ojca dziecka

- imię i nazwisko ojca
- imię i nazwisko oraz datę urodzenia dziecka
- oświadczenie pracownika o okresie urlopu macierzyńskiego albo o okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego wykorzystanych przed porodem
- informację o długości okresu, na który ma zostać udzielony urlop macierzyński ojcu.

Do wniosku należy dołączyć:

- odpis aktu urodzenia dziecka
- oświadczenie matki o zamiarze rezygnacji z części urlopu albo o rezygnacji z pobierania zasiłku macierzyńskiego, jeśli matka jest zatrudniona na podstawie umowy cywilnoprawnej lub prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą.

Skrócony urlop macierzyński

Przysługuje kobiecie, jeśli:

- urodzi martwe dziecko (także, jeśli poroni)
- dziecko umrze przed upływem ósmego tygodnia życia.

Skrócony urlop macierzyński jest płatny w 100% i przysługuje pracownicy w wymiarze 8 tygodni i nie może być krótszy niż 7 dni.

Uzupełniający urlop macierzyński

Osoby uprawnione do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

- ✓ Pracownica albo pracownik – ojciec wychowujący dziecko;

Osoby uprawnione do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

- ✓ Pracownica albo pracownik – ojciec wychowujący dziecko;
- ✓ Pracownicy, którzy przyjęli dziecko na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej

Osoby uprawnione do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

- ✓ Pracownica albo pracownik – ojciec wychowujący dziecko;
- ✓ Pracownicy, którzy przyjęli dziecko na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej
- ✓ Pracownicy, którzy przyjęli dziecko na wychowanie i wystąpili do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka

jeżeli pobyt dziecka w szpitalu miał miejsce po przyjęciu dziecka na wychowanie.

Wymiar uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

Art. 180² Kodeksu pracy

§ 1. Pracownica albo pracownik - ojciec wychowujący dziecko ma prawo bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego - w przypadku urodzenia dziecka:

- 1) przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g - w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 15. tygodnia po porodzie;

Wymiar uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

Art. 180² Kodeksu pracy

§ 1. Pracownica albo pracownik - ojciec wychowujący dziecko ma prawo bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego - w przypadku urodzenia dziecka:

- 1) przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g - w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 15. tygodnia po porodzie;
- 2) po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży i z masą urodzeniową większą niż 1000 g - w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 8. tygodnia po porodzie;

Wymiar uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

Art. 180² Kodeksu pracy

§ 1. Pracownica albo pracownik - ojciec wychowujący dziecko ma prawo bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego - w przypadku urodzenia dziecka:

- 1) przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g - w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 15. tygodnia po porodzie;
- 2) po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży i z masą urodzeniową większą niż 1000 g - w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 8. tygodnia po porodzie;
- 3) po ukończeniu 37. tygodnia ciąży i jego pobytu w szpitalu, pod warunkiem że pobyt dziecka w szpitalu po porodzie będzie wynosił co najmniej 2 kolejne dni, przy czym pierwszy z tych dni będzie przypadał w okresie od 5. do 28. dnia po porodzie - w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu w okresie od 5. dnia do upływu 8. tygodnia po porodzie.

Wymiar uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

Art. 180² Kodeksu pracy

§ 2. W przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego należy uwzględnić wagę dziecka o najniższej masie urodzeniowej oraz okres pobytu w szpitalu dziecka najdłużej hospitalizowanego.

§ 3. Przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego okresy pobytu dziecka w szpitalu do upływu odpowiednio 8. albo 15. tygodnia po porodzie sumuje się. Niepełny tydzień zaokrągla się w górę do pełnego tygodnia.

Przykład

Dziecko urodzi się 19 kwietnia 2025 r. **w 27 tygodniu ciąży**, i po porodzie będzie hospitalizowane przez 12 tygodni i 3 dni.

Pracownicy (odpowiednio pracownikowi) bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego (który zakończy się 5 września 2025 r. będzie przysługiwał, począwszy od 6 września 2025 r., uzupełniający urlop macierzyński w wymiarze 13 tygodni, tj. do 5 grudnia 2025 r.

Przykład

Dziecko urodziło się 31 marca 2025 r. w **34 tygodniu ciąży o wadze 980 g.**

Ze względu na niską masę urodzeniową dziecko będzie przebywało w szpitalu przez 10 tygodni i 5 dni.

Pracownicy (odpowiednio pracownikowi) bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego będzie przysługiwał, począwszy od 18 sierpnia 2025 r., uzupełniający urlop macierzyński w wymiarze 11 tygodni, tj. do 2 listopada 2025 r.

Przykład

Dziecko urodziło się 23 marca 2025 r. **w 35 tygodniu ciąży z masą urodzeniową 1.855 g.** Po urodzeniu będzie hospitalizowane przez 9 tygodni i 2 dni.

Pracownicy (odpowiednio pracownikowi) bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego będzie przysługiwał, począwszy od 10 sierpnia 2025 r., uzupełniający urlop macierzyński w wymiarze 8 tygodni.

Przykład

Dziecko urodziło się 20 marca 2025 r.

24 marca 2025 r. zostało wypisane do domu, a 31 marca 2025 r. ze względu na stan zdrowia ponownie zostało skierowane do szpitala, w którym przebywało do 2 kwietnia 2025 r. (3 dni).

Ponieważ pobyt dziecka w szpitalu będzie trwał **co najmniej 2 dni i pierwszy z tych dni będzie przypadał w okresie od 5. do 28. dnia po porodzie**, pracownica (odpowiednio pracownik) bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego będzie uprawniona do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego w wymiarze 3 tygodni.

Wymiar uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

Art. 180² Kodeksu pracy

§ 2. W przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego należy uwzględnić wagę dziecka o najniższej masie urodzeniowej oraz okres pobytu w szpitalu dziecka najdłużej hospitalizowanego.

§ 3. Przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego okresy pobytu dziecka w szpitalu do upływu odpowiednio 8. albo 15. tygodnia po porodzie sumuje się. Niepełny tydzień zaokrągla się w górę do pełnego tygodnia.

Przykład

Pracownica 1 kwietnia 2025 r. urodziła bliźnięta **w 30 tygodniu ciąży o wadze odpowiednio 950 g i 1.800 g**, a ponadto, że dziecko z wyższą masą urodzeniową zostanie wypisane do domu po 8 tygodniach pobytu w szpitalu, z kolei **dziecko z niższą masą urodzeniową - po 15 tygodniach**.

Pracownica (odpowiednio pracownik) bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego będzie miała prawo do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego w wymiarze 15 tygodni.

WAŻNE!

W przypadku zgonu dziecka w trakcie korzystania przez pracownika z uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, zachowuje on prawo do tego urlopu przez okres **7 dni od dnia zgonu dziecka**.

Gdy pracownica urodziła więcej niż jedno dziecko przy jednym porodzie, w takim przypadku uzupełniający urlop macierzyński przysługuje na drugie dziecko **w pozostałym do wykorzystania wymiarze** (art. 180¹ § 2 w zw. z art. 180² § 7 K.p.).

Udzielanie uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

Art. 180² Kodeksu pracy

§ 1. Pracownica albo pracownik - ojciec wychowujący dziecko ma prawo bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

- w przypadku urodzenia dziecka:

- 1) przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g - w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 15. tygodnia po porodzie;
- 2) po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży i z masą urodzeniową większą niż 1000 g - w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 8. tygodnia po porodzie;
- 3) po ukończeniu 37. tygodnia ciąży i jego pobytu w szpitalu, pod warunkiem że pobyt dziecka w szpitalu po porodzie będzie wynosił co najmniej 2 kolejne dni, przy czym pierwszy z tych dni będzie przypadał w okresie od 5. do 28. dnia po porodzie - w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu w okresie od 5. dnia do upływu 8. tygodnia po porodzie.

Udzielanie uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

Art. 180² Kodeksu pracy

§ 4. Uzupełniający urlop macierzyński jest udzielany jednorazowo na wniosek składany w postaci papierowej lub elektronicznej przez pracownicę albo pracownika - ojca wychowującego dziecko **w terminie nie krótszym niż 21 dni przed zakończeniem korzystania z urlopu macierzyńskiego**. Pracodawca jest obowiązany uwzględnić wniosek.

§ 5. Do wniosku dołącza się zaświadczenie wydane przez szpital, w którym przebywało dziecko oraz dokumenty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 186^{8a}. Zaświadczenie zawiera informacje o okresie pobytu dziecka w szpitalu oraz o urodzeniu dziecka:

- 1) przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g;
- 2) po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży i z masą urodzeniową większą niż 1000 g;
- 3) po ukończeniu 37. tygodnia ciąży.

§ 6. We wniosku o udzielenie uzupełniającego urlopu macierzyńskiego określa się termin zakończenia urlopu macierzyńskiego.

Udzielanie uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

§ 14. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 marca 2025 r. w sprawie wniosków dotyczących uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem oraz dokumentów dołączanych do takich wniosków

1. Wniosek, o którym mowa w art. 180² § 4 Kodeksu pracy, o udzielenie pracownicy albo pracownikowi - ojcu wychowującemu dziecko uzupełniającego urlopu macierzyńskiego zawiera:
 - 1) imię i nazwisko pracownicy albo pracownika - ojca wychowującego dziecko;
 - 2) termin zakończenia urlopu macierzyńskiego;
 - 3) wskazanie okresu, na który ma być udzielony uzupełniający urlop macierzyński.

Udzielanie uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

§ 14. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 marca 2025 r. w sprawie wniosków dotyczących uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem oraz dokumentów dołączanych do takich wniosków

1. Do wniosku dołącza się:

- 1) zaświadczenie, o którym mowa w art. 180² § 5 Kodeksu pracy;
- 2) oświadczenie pracownicy albo pracownika - ojca wychowującego dziecko o braku zamiaru korzystania z uzupełniającego urlopu macierzyńskiego albo z zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi uzupełniającego urlopu macierzyńskiego przez drugiego z rodziców dziecka

Udzielanie uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

§ 14. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 marca 2025 r. w sprawie wniosków dotyczących uprawnień pracowników związanych z rodzicielstwem oraz dokumentów dołączanych do takich wniosków

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do wniosku pracownika, o którym mowa w art. 183 § 3¹ Kodeksu pracy, o udzielenie uzupełniającego urlopu macierzyńskiego.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, do wniosku pracownika dołącza się także oświadczenie pracownika o dacie przyjęcia dziecka (dzieci) na wychowanie oraz kopię wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka (dzieci), zawierającego datę urodzenia dziecka (dzieci), z poświadczeniem sądu opiekuńczego o dacie wystąpienia do sądu lub zaświadczenie sądu opiekuńczego o dacie wystąpienia do sądu o przysposobienie dziecka (dzieci), zawierające datę urodzenia dziecka (dzieci), albo kopię prawomocnego orzeczenia sądu opiekuńczego o umieszczeniu dziecka (dzieci) w rodzinie zastępczej, albo kopię umowy cywilnoprawnej zawartej pomiędzy rodziną zastępczą a starostą.

Zasiłek macierzyński za okres uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

Art. 31. ustawy zasiłkowej

- 1. Miesięczny zasiłek macierzyński za okres** ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, **uzupełniającego urlopu macierzyńskiego** oraz okres urlopu ojcowskiego **wynosi 100% podstawy wymiaru zasiłku.**

Zasiłek macierzyński za okres uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

Art. 31. ustawy zasiłkowej

1. Miesięczny zasiłek macierzyński za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, **uzupełniającego urlopu macierzyńskiego** oraz okres urlopu ojcowskiego **wynosi 100% podstawy wymiaru zasiłku.**

Art. 43. ustawy zasiłkowej

Podstawy wymiaru zasiłku **nie ustala się na nowo**, jeżeli między okresami pobierania zasiłków zarówno tego samego rodzaju, jak i innego rodzaju nie było przerwy albo przerwa była krótsza niż miesiąc kalendarzowy.

Przykład

- Od 4 listopada 2024 r. do 23 marca 2025 r. (20 tygodni) urlop macierzyński
- Od 24 marca do 18 maja 2025 r. (8 tyg.) uzupełniający urlop macierzyński
- Od 18 maja 2025 r. urlop rodzicielski w wymiarze 32 tygodni.

Podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego stanowi podstawa wymiaru zasiłku chorobowego wypłacanego pracownicy przed porodem, kwota **5.436,27 zł**.

Zasiłek macierzyński za okres:

- **urlopu macierzyńskiego wynosi 81,5% podstawy wymiaru**, więc stawka dzienna zasiłku w okresie od 4 listopada 2024 r. do 23 marca 2025 r. = 147,69 zł, zgodnie z wyliczeniem: $5.436,27 \text{ zł} / 30 = 181,21 \text{ zł} \times 81,5\% = 147,69 \text{ zł}$;
- **uzupełniającego urlopu macierzyńskiego wynosi 100% podstawy wymiaru**, więc stawka dzienna zasiłku w okresie od 24 marca do 18 maja 2025 r. = 181,21 zł ($181,21 \text{ zł} \times 100\%$);
- **urlopu rodzicielskiego wynosi 81,5% podstawy wymiaru**, więc stawka dzienna zasiłku w okresie od 19 maja do 28 grudnia 2025 r. = 147,69 zł.

UUM i zasiłek macierzyński w świetle przepisów przejściowych

Art. 26. ustawy z dnia 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw

1. Pracownicy, którzy w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy są uprawnieni do korzystania lub korzystają z urlopu macierzyńskiego albo urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, mają prawo do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, o którym mowa w art. 180² albo art. 183 § 3¹ ustawy zmienianej w art. 1.

2. Uzupełniający urlop macierzyński jest udzielany jednorazowo na wniosek składany w postaci papierowej lub elektronicznej przez pracownicę albo pracownika - ojca wychowującego dziecko najpóźniej w ostatnim dniu urlopu macierzyńskiego albo urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego.

Przykład

Pracownica przebywała na urlopie macierzyńskim do 20 marca 2025 r. Dziecko bezpośrednio po porodzie z uwagi na niską masę urodzeniową (1.920 g) przebywało przez 6 tygodni w szpitalu. Jeśli pracownica (odpowiednio pracownik) najpóźniej 20 marca 2025 r. złożyła wniosek o udzielenie jej uzupełniającego urlopu macierzyńskiego w wymiarze 6 tygodni, to od 21 marca 2025 r. była uprawniona do tego urlopu.

Złożenie wniosku już po zakończeniu urlopu macierzyńskiego skutkuje utratą prawa do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego.

Przykład

Pracownica do 16 marca 2025 r. korzystała z urlopu macierzyńskiego, a następnie od 17 marca 2025 r. rozpoczęła urlop rodzicielski. Dziecko pracownicy urodziło się w 33 tygodniu ciąży z masą urodzeniową 2.100 g i po porodzie przez 5 tygodni przebywało w szpitalu. Osoba ta nie jest uprawniona do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, ponieważ w dniu wejścia w życie ustawy zmieniającej, tj. 19 marca 2025 r., nie była już uprawniona do urlopu macierzyńskiego ani nie korzystała z tego urlopu.

Zatrudnienie po powrocie z urlopu

Art. 186⁴ Kodeksu pracy

Pracodawca dopuszcza pracownika po zakończeniu urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, uzupełniającego urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego, urlopu ojcowskiego oraz urlopu wychowawczego do pracy na dotychczasowym stanowisku, a jeżeli nie jest to możliwe - na stanowisku równorzędnym z zajmowanym przed rozpoczęciem urlopu na warunkach nie mniej korzystnych od tych, które obowiązywałyby, gdyby pracownik nie korzystał z urlopu.